

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEK
KEGYE, MÉS ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 16. Február. 1788.

Mit hallunk ?

Dób szott és Trombita harfagást, melyet a' *Márs* Isten' mezején meg-rivallott ágyúk' vilámáfa szokott követni. — Minekutánna a' *Mahumed* konyháján meg-tsömörlött Török *Divány* az embert és békességet szerető leg-hatalmasabb és böltsebb Doktoroktól eleibe tétetett *Pilulákat* le-nyelni tellyességgel nem akarná, mi-van egyéb hátra? az utolsó orvosi eszköz, az érvágás; mellyhez, minekutánna már az ő Orvosi jó-móddal hozzá-is készültének volna, edgy a' múlt hónapnak 27-dikén indult Ku-

rir által a' F. Ts. és Királyi Konstantinápolyban
 lévő *Internuntziusnak* és ez által a' *Diványnak* e-
 zen hónapnak 9-dikén tudtára-is adaték; a' midőn
 ezen orvosi eszközhöz-való nyulás az egész F. Ts.
 és Királyi Tábornál-is ki-hirdetteték. Minden Tör-
 vényes és Fő-Kormányazó-székekhez parantsolat
 ment, melyszerént ezen meg-határozást a' magok a-
 latt lévő Tartományokban közönségsé tételék;
 nem külömben a' Püspökökhöz, hogy a' Templo-
 mo'ban közönséges könyörgéseket rendeljenek. Az
 ide-való Kárdinális és fő Püspök Urnak-is ugyan ek-
 kor tudtára adaték, hogy a' Portával-való háború
 nyilvánágon ki-hirdettetett; melyre-nézve azon
 háborus időkben tartotni szoktak könyörgéseket, mel-
 lyekkel 1737-ben a' Török háború ellen-élnek-va,
 adná a' maga Fő Páfztorsága alatt lévő nyájának
 szívébe és szájába. — A' múlt Vasárnap a' F. Ud-
 varnál edgy rend-kivül-való fényes (*Cerele*) gyüle-
 kezet lévén, hól minden idegen Követek és Mini-
 sterek meg-jelenének, és a' gyűlés után a' F. Mo-
 nárkhához udvarlásra botsáttatának; azt vették ész-
 re némellyek, hogy edgy bizonyos Udvarnak Kö-
 vetje ezen alkalmatofsággal magát meg-nem mutatta.
 De míg a' külső és belső approbb hadi-készülete-
 ket és mozgásokat elé számlálnok bővebben, néz-
 zük a' háborút jelentő levelét a' mi F. Udvarunknak,
 melly a' fenn-emlitett F. Ts. és K. Konstantinápoly-
 ban mulatazó *Internuntzius* és tellyes hatalmú Mi-
 nister Báro *Herbert Ur* által a' Török Udvarral kö-
 zölteték, melly ez; „Egész *Europa* előtt tudva
 vagyon, a' F. Ts. és K. Udvar, már olly fok esz-
 tendőktől fogva mely nagy szívességgel és igazság-
 gal kereste légyen a' Török Udvarral a' jó és nyu-
 godalmos szomszédságot fenn-tartani, és mely nagy
 fárads-

fáradhatatlan szorgalmatossággal munkálodta légyen a' maga barátságos közben-járása-által mind azokat az indító okokat el-hátítani, mellyek a' Porta és ennek több szomszédjai között háborgók és ellenségesek lehettenek volna. Ezen gondoskodásának egy ujj és nyilvánosságos jelét adta a' F. Ts. és K. Udvar a' Frantzia Udvarral edgyütt, a' Török és Muszka között esett utolsó háborgásnak alkalmatosságával.

Midőn már az akkori frigy-kötés-szerént a' Muszka Udvarnak kivánságának igazsága helybe-hagyható vala, sőt a' Muszka Udvar a' szép-szerént-való békefélségre-is hajlandó vala; tehát nem kételkedett a' F. Ts. és K. Udvar, hogy magának és a' Frantzia Udvarnak edgyesült közben-járások most a' haditűznek fel-lobbanását meg-ne előzhesse, és a' békefélséget fenn-ne tarthassa; és annyival váratlanabb és idegenebbnek tettik a' Ts. Felsőségnek, a' Portának maga vifelete. midőn :

Meg-nem halgatván a' F. Tsáfzári és a' Frantzia Udvaroknak fontos *repraesentatio*it, azt kívánta az ott lévő Muszka Követől; hogy hiteles írása által, azon békefélség kötését, (*pacificatio*) mely szerént Krimia a' Muszka Udvarnak adatott, semmivé tégye, és semmit érőnek vallyya. Midőn a' Muszka Követ ezen kivánságot, mely edgy Követnek hatalmát sokkal fellyül mulya, a' maga Udvarának hire-nélkül tellyesíteni nem akarná, tehát nem engedvén néki a' Porta annyi időt, hogy erről a' maga Udvarának irhafson, minden Nemzetek és igazság-törvényének nyilvánosságos meg-rontásával, a' Követet a' hét toronyba fogságra tétette; és a' Muszka Udvar ellen a' hadat meg-izente.

Még ezen környül-állások között-is reménylet-
te a' F. Császár, hogy a' Portánál jelen lévő idegen
Országok Követjeinek közben-járása-által el-botsáttat-
tik azon Muszka Követ, és nem lesz még szük-
ség erőszak tételre, hanem azon Követnek el-fogása
által esett Nemzetek-törvényének' meg-rontása, az ő
szabadsága által szép-szerént helyre állíttathatik, és
elég tétetik.

Ezen reménységet-is a' Porta semmivé tette,
mikor nyilvánosságos ellenségeskedéseket kezdett, és
a' Muszka Udvarra arra kételenítette, hogy a' maga
igaz ügyének oltalmazása mellett az erőnek erővel
álljon ellent.

Jól tudja a' Fényes Porta a' békeféségnek és a'
barátságának szoros kötését, maga és a' Muszka
Udvar között, mely a' Portának gyakor izben élő
szóval annak következheteivel edgyütt; nevezete-
sen pedig 1783-dik Esztendő végén irásba barátság-
gos fontossággal elejébe tétetik, tehát:

Edgyedül tsak magának tulajdonítsa a' Porta,
hogy a' Császári Felség ilyen fok esztendeig meg-
tartott békeféséges jó szomszedsága, és haszon nél-
kül tett közben-járása után, magát már arra kénfze-
ritettnek látta, hogy a' Muszka Udvarral-való frigy-
nek kötelefségeit tellyesítse, és a' jelen-való-hadban
valósággal részt végyen.

Mint hogy ezen meg-határozással az ellenséges
dolgok el-fognak kezdödni, tehát minden leg-kifsebb
történetekről, mind a' Tábornál mind más helyeken
támadható ál-hiteknek a' közönség ne hidgyen akár
ki-által származtak légyenek-is, hanem mind azok-
ról a' küldendő Bétsi meg-visgált tudofitásokhoz tar-
tsák magokat.

Minekutánna már a' Portával való Háboruja a' F. Udvarnak nyilván valóvá tétetett volna, edgy kegyelmes (ezen hónapnak 10-dikén költ) F. Udvari rendelése-által azt méltoztatott végezni: hogy mind azok a' Törökök és Török Jobbágyok; kik a' F. Ts. és K. határookban belől vagynak és ott megmaradni kívánnak, ezek a' magok kereskedéseket tovább is egész tsendeléségben szabadon folytathattják; azoknak pedig a' kik itt nem kívánván maradni, viszfza-igyekeznek, semmi akadályok nem léfzen, hanem leg-ottan páfus és minden szükséges uti-bátorság adatik, mind addig, mig a' Török Porta-is a' mi nálla lévő és viszfza-jöni kívánó Jobbágyainkal ezen Nemzeti Törvény-szerént fog-bánni; Melly a' F. Ts. és K. Alsó-Austriai Kormányazó-szék-által kinek kinek tudtára adatik. Béts 13 Fébr. 1788. — Ugyan ezen hónapnak 9-dikén a' F. Austriai Kormányazó-szék-által adatik mindeneknek tudtokra, hogy az A. Belgiumi ugy nevezett Koronás Tallér, mely eddig 2 f. 14 krajtzárban jár vala; a' jövő Márcziustól fogva 2 f. 16 krajtzárban fog-járni; a' fél-tallér 1 f. 8 krajtzárban; a' fertály-tallér 34 krajtzárban — vagy az egész 8 — a' fél 4 — és a' fertály 2 Márjásban; mellyek ezen utóbb szabatt érdemek-szerént minden F. Ts. és K. örökös Német és Magyar-Tartományokban el-vétettnek. — Méltoztatott ő Felsege a' jelen-való környül-állásokra nézve a' mértéket ki-utótt Hollándus aranyokat-is, mellyek a' mértékben lévő gránumat meg-haladják, 4 f. 26 krajtzárban közönséges utba botsáttani Béts 12 Fébr. 1788. — A' F. Monárkhának hadi-lovai és más Tábori utban lévő készületei ezen hónapnak 17-dikén Budán; a' jövőnek pedig 11-dikén Bodrok Vármegyében Futokon a' G. Feld. és Hadi Kautzel-lá-

lárinus Hadik Ur jofzágában léfzen; hól ó Felsége-
nek fő szállása fog-lenni. — Mivel a' környul-állá-
fok a' Máramarofi Sonak költeztetésére nézve ugy
kivánnják, tehát az ide-való Sonak másája 2 kr.
fellyebb hágott addig, míg ezen környul-állások en-
gedik; mely F. rendelés a' múlt hónapnak 29-dikén
az Ország-Tanáts fzéke által közönségesé téteték. —
A' Bétsi Kádárok (Pintér, Bodnár) parantsolatot
vettenek, hogy 40 ezer fél-akos tuzi-pornak való
hordotskákknak kézzittésével minél hamarább kéfzen
légyenek. —

Elegyes Tudofittások.

A' Pensionista Tifzreknak ujjalag parantsolat
ment, hogy magokat vizfont meg-visgáltotván, a'
kik közülök még hadi-fzolgálatra alkalmasok Rege-
menthez mennyenek. — A' Kormányzó-fzékek pa-
rantsolatot vettenek, mely-fzerént ennekutánna a'
Réklutának nem tsak hafzfát, hanem fzélit-is te-
kintvén, a' rövidebb legények-is a' Márs Záfztoja
alá vetettetnek. — A' F. Ts. és K. Konftántzinápo-
lyi Posta ennekutánna az ott lévő Frantzia Követ-
nek vigyázása alatt Olafz-orfzágon fogja a' Levele-
ket kerefszül hozni. — Ha a' Réklutáknak hozzfzár-
ra-való méregetéfekre femmi tekintet nem léfzen
(azt írja edgy Tudofitó) tsak Gallitzia 20 ezer ujj
Katonákkal segitheti még ezen környul-állásokot, és
ha a' Monárkha akar 500 ezerre a' maga hadi-népét
hönnyen ki-potolhatja Tavafzig. —

Servianak le-írása.

Az Unna vize mellett-való kis kerület, melly-
nek birásáról a' Török Udvar eleinte önként ugy mu-
tatá magát, hogy kéfz le-mondani, és a' melly ó
néki azután, még pedig külömb külömb-féle idök-
ben

ben öly nagynak tettze, hogy erről a' dologról soha magát meg-nem határozhatná, avagy akaróá: ez a' kis kerület többé nem a' fog lenni, a' melly a' Tsászári és Királyi Udvert meg-elégithetné. Kétségekivül más határozás fog lenni, és ezekben a' környül-állásokban, több jó akaratot-is várhatunk a' Török-udvartól. De minden bizonnyal szabad akarat szerént-való végezés, vagy fegyver által egész Servia az Austriai-házra száll. Nagy gyönyörűséggel terjesztyük már-is magunk eleiben gondolatinkban azokat a' sok üres lakó helyeket, a' tér-mezőket, és szántó földeket, mellyeket a' Török ezen szép és termékeny tartományból lejendő el-költözékör, az új lakosoknak által enged. Itt következik ezen Országnek le-írása, mellyről bizonnyal várhatyuk, hogy az némellyekben, a' kiknek mostanában oda haza nem igen jól vagyon dolgok, fel fogja indítani azon kívánságot, hogy Servia' Tartományát közelebből fogják esmérni tanulni.

Servia Tartományya, a' melly a' maga nevét a' Tóth néptől véfzi *Servier*, mértékletesebb ég (Clima) alatt fekszik, mint a' Német-tartományok; mert a' vagyon inkább Dél és Nap-kelet felé. A' Levegő-ég mértékletes, a' tél nem ölyan sokáig tartó és kemény mint Németh-országban. A' hó ritkán tart sokáig, és a' gyümölyts annyival-is inkább szaporább. Nem tsak az az oka, hogy az inkább nap-keletre fekszik, hanem mivel a' Déli-félnek-is inkább ellenében helyheztetett. A' téli napok következésékppen ezen tartományban nem öly hidegek, de nyárban gyakran majd hitel felett való hévség uralkodik.

A' hegyek bövölyködnek ezüstel és rézzel; de a' mellynek a' Török tellyesféggel hasznát nem ve-

szí. Az Auszriaiaknak 1736-ban, míg ők ezen Tartománynak birtokában valának, 18 ezüst Bányáik voltak Belgrádtól edgy-néhány mért-földnyire.

Servia edgy felette gyümölsös tartomány, midőn minden-féle hasznos föld' gyümölszeivel bővölködik. A' búza 24 annyt terem, a' rozs 30 annyt, az árpa hatvan annyt, a' köles 300 annyt, és a' Kukuritzza, a' vagy a' Török-búza 2000 annyt. Vagynak ott derék szőlő-hegyek, és gyümölsös fákból egész erdők vagynak. A' tűzi, és épültre való fák nagyobb részeiben nagy bővségben nevednek: azonban vagynak olly térségek-is, a' melyek ezekben szükséget látnak. Vad állatok-is vagynak azon Tartományban t. i. Szarvasok, Özek, Farkasok, rókák, vad-difznok, és nyúlak. A' házi állatok nagyobb részént jó fajtájúak és kiváltképpen a' Lovak szépségekre, tartóságokra, sebes futásokra nézve felette híresek. A' Juh-tartás szembe tűnő, a' gyapjú különös jóságú. Ez a' Tartomány difznokkal igen bővölködik, a' honnan esztendőnként fok ezerek bajtatnak Magyar, Morva Országokba, és Auszriába.

A' Fojó vizek minden-féle halakkal bővölködnek, és ezekkel-is a' Török és a' Serviabeliek keveset gondoltak. Edgy szóval ezen egész Servia edgy áldott Tartomány, és az emberek' minden szükségeikről gazdagon eleget tesz. Lehetne kívánni; hogy bár szorgalmatofsabb kezek által műveltetnék. Kétség-kivül nem sokáig kell várakoznunk, és meg esik a' mit reménylünk. Minden környül-állások-szerént nem lehet külömben.

Auszriának nagy hadi-készületére, és bámulásra méltó erejére nézve, hogy a' Belgrádi békeféségben

el-vezített tartományit vissza-nyerje, természet-sze-
 ént ilyen kérdés támad: Mitsoda hasznos fog hajta-
 ni Serviának bírása az az Austriai Monárkháknak, ha
 ehöz szabad akarát-szerént-való oda engedés, vagy a'
 könnyvernek szerentsés előmenetele által jutánd?

A' kérdés fontos kérdés; mert nem minden Tar-
 tományok' bírása hasznos mindenkor a' Státusra néz-
 ve. A' fok Tartományok nem hogy erősíték az
 Országot, hanem gyakorta erőtelenítik; azok a' Tar-
 tományok, a' mellyek távol vagynak, az oltalma-
 zásnak nehézsége miatt a' Státusnak terhére vagy-
 nak. Serviára nézve szerentsére, edgyiktől se lehet
 tartani.

Servia fok dolgokra nézve hasznos Austriának.
 Edgy olly szép termékeny Tartomány az ő Földes
 Urának mindenkor nagy hasznos hajt, ha azzal ille-
 dőén él. Servianak el-foglalása által Austria nap-ke-
 let-felé az ő nagy Országaihoz hasznos kerületet ra-
 gaszt. Mert a' Dunának bal-felére Austria' határa
 50 mért-földdel meszszebb terjed, mint jobbra. Ki-
 vált Magyar-ország nagy hasznát vést: valamint
 a' Török meg-szomorodik annak el-vezítése által;
 olly könnyen meg-örvendeztetik a' Magyarok szive.

Ezen Tartománynak jó barom-tartása minékünk
 használna. Ezteendőként Austria, Bosniából, és
 Serviából-való marhákért, és disznokért többet adott
 edgy Milliom forintnál, melly mind oda vezett.
 Mihelyt Austria azt el-foglalya, meg-uyeri azt az
 edgy Milliomot, melly ez által a' Státusból ki-folyt.
 Ezt tehát edgy nagy haszonnak lehet tartani.

Ezen kérdésre-való feleletben emlékezzünk a'
 már említett hasznos Ertz-hegyekre, a' mellyekből,
 ha Austria jól miveli, ezteendőként fok Milliomo-

kat bé-kap. Jusson eszünkbe, hogy a' Bányákból való milliionok, a' summás pénz mértékre nézve tiszta nyereség, és így Serviának el-foglalása nagy hasznot hajthat.

Azonban ha az emberre, ezen első, és különös gazdagságára nézünk-is a' Státusnak, ezt-is Serviának el-foglalása-által meg-nyeri Austria. Ha ennek el-foglalásakor mindjárt sok lakosokat nem kapnának-is benne, mind-azáltal lehetne reményleni, hogy a' Mácédoniából, Albániából, Bulgáriából és Bósniából-való Görögök közül, nem különben Német-országból elég Népet lehet kapni. Az ég itt (Clima) jobb, mint a' Bánátban.

Mihellyt ebben a' Tartományban több lakosok léfznek, mindjárt több Katonákat állíthat-ki a' maga általmazására. De a' katonai hasznon kívül, a' kereskedés jobban foly; mert azon Országok' termésével, mint búzával, borral, marhával és gyümöltsel, mellyeket Olasz-országba hordanak, Austria-is kereskedhetik, 's edgyfersmind a' Dunán-való kereskedésnek bátorsággal-való folytatását, ugy szintén Mácédonia és Albánia-felé való kereskedést-is meg kell gondolni.

Austria tehát Serviának el-foglalása által, edgy hasznos Tartományt foglal-el, az ő Országainak területit kerekébbé téfzi, edgy jó Búza-tartó hámbárt, gazdag Bányát, a' népnek sokaságát, és ezzel edgyütt sok ezer új hadakozókat, a' Török ellen edgy új Sántzot, nagyobb kereskedést, a' Dunán való kereskedésnek nagyobb bátorságát, és mind ezek-által

na-

nagyobb gazdagságot, több Ország-jövedelmét, több polgári hatalmat 's a' t. ragaszt Birodalmához.

Ellenvetés: Servia 50 ezrtendőig bé-nem hozza azt a' fok milliomot, a' mellybe a' hadakozás és az Orzágnak jobb állapotba-való helyheztetése fog kerülni? Ez nem fokot téfzen; mert a' hány milliomot az Státus arra költ, az, az Orzágra nézve, el-nem vészett, mivel nagyobb része az Országban marad; a' csak Auszriából Magyar országba jön, és innen vészta; az-által fok hazafiak meg-gazdagodnak, és végre ismét meg-tér az Ország' kasszájába. Tíz ezrtendő múlva, az ujj Ország-is a' ő Bányái-által, és az ő külső Orzágaikkal-való kereskedése által talám 30 milliomot bé-hajt, és következésképpen az Orzágot gazdagittya.

Hazánkbeli Tudositások.

Erdélyben Nagy Enyed 3-dik Febr. Edgy igen jeles történet esék most a' napokban itten Enyed Városában. Edgy Toskána Húfzár fel-hág edgy *Taradi Sámuel* nevezetü Pólgárnak az Ház-hijján, 's a' kakas-ülőre fel-kötött szalannáját a' Pólgárak le-öldja, 's mikor a' gráditson le-feleé hozná, a' Gazda észre vészti, hogy valaki jár a' Ház-hijján s ki-jő a' házból, 's lattyta, hogy a' katonának a' hátán a' szalanna, 's kérdi: mit akar kend Vitéz Uram? A' katona felel: ezt a' szalonnát fel-akarom Uram a' kendébehez kötni a' hijúba. A' Gazda megijed (azt gondolván, hogy másutt lopta a' szalonnát és ha nálla fogják találni, néki gyul-meg a' baja érette) 's *protestálni* kezd, hogy oda bizony nem köti, hanem vigye a' hová tettik; de a' katona keményen fogván a' dölget, csak azon erőszakkal

kosz

koskodik vala, hogy fel-vigye; mivel, mond: néki a' szállásán nints bátorságos helye; A' Gazda fok verféngései után midőn látná, hogy a' katonával nem bírna, még edgy kupa bort-is ad néki, tsak vigye-el a' szalonnát. A' Katona a' bort meg-ivan, a' szalonnát a' hátára veszi; 's ugy el-vifzi, hogy máig-is oda van vele. A' Gazda tsak hamar ezután fel-megy az ház-hijjára 's hát oda a' szalonna; le-megy leg-ottan a' Kaszárnába az Obesterhez panaszolni, hogy néki edgy katona el-lopta a' szalonnáját, 's midőn nevét kérdenék: ki-volt ismérnéé? azt feleli biz ő nem tudja nevét 's nem-is esmérí; ekkor a' hamis vádért le-kapák 's 12-tőt olvasának rajta; az-olta már tagadja, hogy leg-kifsebb szalonnájais el-veszett volna.

Erdélyből Tordáról. A' buzának árra a' napokban Tordán alább kezdett szállani; jó közönséges buzát lehet vala a' közelebb múlt Vásárban venni 3 márfással edgy vékát; a' Törökbuzának is vékája 12 — 13 garasra szállott vala; sőt Száz-Régenben 10 garas a' Törökbuzának, a' közönsége; buzának pedig 16 garas vékája, és M. Vásárhelyen is edgy ilyen forma árra vagon, 's Kolosvári sem sokkal drágább. Az edgy zabnak árra egész Országban nevedik, a' bé-fzedés által meg-szükülvén; a' honnan minden-felé olly kemény parantsoilat adatatt-ki, hogy fenki-is 21 krajtzárnál fellyebb nagy büntetés alatt a' zabnak vékáját el-adni meg-ne próbálja. Sok-felé és itt-is Tordán a' nagyobb Gazdáknak házaiknál bizonyos számú véka zab közönséges petsét alatt tartatik, a' jöveudő köz-hafzonra. — A' múlt hónapban amaz Erdélyben fő-tekintetű Uri-

Uri-afszonyság Báró *Wesselényi Kata*-afszony, Néhai M. Gróf *Rhédei Sigmund* Ur ö Nagysága özvegye világi-életét bé-végezte M. Vásárhellyen; ki- nek holt teste Mélt. Uri Attyafiainak tetszésekből Erdő Szentgyörgyre vitetvén, néhai M. Féjének te- mető Bóltjában el-temettetett: olly végezéssel, hogy az-után azon fő Halatnak temetési pompája tsak ü- refs koporsonak ki-tételével illendő képpen meg- adafsék. Igen ritka ez Hazánkban, sőt talám moston- ság első példa a' Réformátusok között ezen temetésnek modja; de valóban ditséretes és követésre méltó. Mennyivel jobb a' holt-testet leg-ottan nyugalom- ba bé-helyhezteni, és az-után, ha tettzik, temetési pompáját illendő-képpen meg-adni, mintsem a' holt testet hetekig sőt edgy-néhány hónapokig olly véggel temetetlen tartani, hogy maga a' holt-test jelen-létében folyon-le annak temetési pompája, mint eddig ez a' Réf. Vallású M. Uraságok között mint edgy Nemzettségi bé-vett szokásban vagyon. — Ko- bsvárban a' Katonáknak hadi gyakoroltatások olly lívatjában vagyon, hogy mikor a' mostoha idő künn meg-nem engedi, majd minden házok' kapui közö- sen, sőt még benn némelly házokban-is gyakoróltatnak az ujj Katonák; sőt az utban hagyatott ke- vés ágyukkal-is Pattantyusok gyakoróltatnak tűz-nél- kül. A' N. Gyulai Ferentz Gyalog-fergéből felefele számmal választattak és vitettek által az eddig *Kál- noki*, most pedig *Toskána* név alatt lévő Hufzár-fer- regbe, és még ez-után-is fognak számofon oda ál- tal tétetni, minthogy a' Lovas-fergeknek már most Verbunkjak nem lélzen, hanem a' Gyalog-fergekből fognak vállagatott legényekből ki-potaltanni. — A' Tordai Hadnagyság-is a' múlt hónapnak 28-dikán

vál-

változék-meg. Tek. *Márkó György* Ur ezen régtől fogva dicséretesen viselt Hivatalának terhét önként le-állítván maga vállairól, helyébe a' két Torda' Hadnagy Hivatalába állították T. *Boros Nagy János* Ur; eddig ezen N. Vármegyének Szólgabirája. Eddig ezen Városban szokásban volt, hogy a' Királyi adonak fel-fzedésére 2 — 3 fzedők tétettek edgyszermind; de moston tétzett a' felső Tisztviselő Uraknak tsak edgy ugy nevezett fzedőt (Collectort) tenni 100 n. f. fizetéssel, kinek az adofzedésben segítségéi léznenek az utzáknak Kapitányai. Ezen Hivatalba tétetett *Roth Gáspár* Ur. — A' Politziai fenyítették-is kezdett ezen Városban ha tsak nemü némü képpen-is fel-állani. Vajba ez a' Hatalam illendő képpen fel-állana edgy ily helységben; hól 6000 lelkeknél többen találtnak! Moston ezen hivatal bizatott az ide-való Posta-mester *Kerekes* Urnak ferénységére. — Az Aranyos mellyékén-lévő *Limitánea* Katonaság Egerbegen, Gyéresen, Bágyonban, Dombrom, Rákoson minden orán esendő mozdulásban vagyon Beszttertze felé 's innen tovább, G. *Nemes Fő-Stráfa-mester* Urnak Vezérlése alatt, (már utban vagynak.)

Buda. Annak meg-bizonyittására, hogy az ugy nevezett *Politziai* rendelések mely hasznosok és szükségesek légyenek a' közönséges-tárfaságban, e' következendő példát iktattjuk ide. Azok a' Tolvajók, kik a' napokban Ó-Budán edgy *Boskovitz* nevü 'Sidonak Boltyából 8000 forintnyi pénzt és portékát el-loptanak vala, a' *Politzáj* katonáknak szorgalmatosságok által 24 ora alatt kézbe kerütnenek, és egész környul-állásfaival a' dolog világosságra jöven, minden el-loptott dól-

dolgokata' széna-tartó Padlában meg-találván, a' károsnak kezéhez kerültenek. Ezen gonosztévő Tolvaj edgy Pesthi Vendég-fogados, kivel edgy *Szent Andrásfi* Vendég-fogados és mások társaságban valának; kik most minyájon Pesten a' Vármegye tömlötzében fütteznek. A' jó Politziai rend-tartás és vigyázat az emberek társaságában lévő bátorságra nézve éppen az, a' mik a' Patikák és Doktorok az egészségre nézve. Az ilyen közönséges tsendefséget és bátorságot fenn-tartó rendelésekhez lehet azokat az Országban-szé-lyel fel-állított utan-járó Tolvajokat üldező *Bándá-* *kot*-is számlálni. Ezek-is nem régiben Arad Vár-*megyében* edgy fő utan-álló Tolvajt más két gonosz-*tévő* társaival fogának-el: Ezeknek Vezérek vala edgy *Devins* Sergebéli szökővény; kik hafanlokép-*pen* mind völgyeknek prédáló Várjai kalitzkába zá-*rattak*. — Liptó Vármegyében igen kemény hide-*gek* kezdettenek jární, és az élésre tartazó dolgok kezdettenek drágodni.

Szabolts Vármgye. Innen a' múlt hónapban edgy 'Sidó Hatházra mégyen (ez edgy Hajdú Vá-*ros*, Debretzentől edgy mért-föld) hogy ottan lé-*vő* adofságait fel-szedje, 's bé-száll a' Hatházi *A-* *rendátorhoz* ki néki nem kitsiny *Summával* tarto-*zik* vala. Az Arendátor ki fizeti edgy pénzig a' 'Si-*dot*, és ezzel másokhoz megy a' 'Sidó, ugyan ot-*tan*, a' maga adofságának fel-szedése végett. Egy-*szer* tsak el-tünik a' 'Sidó, senkitől sem szemlélte-*tik* többé; de kevés idő alatt meg-kapják a' fzekerit a' közelebb lévő erdőnél széllyél darabolva, lovai pedig minden kotsis-nélkül Debretzembe menének. Kezdenek a' 'Sidó nyoma után jární, de sokáig ki-
nem

nem tapogathatták hová lett légyen. Végtere elvégzik, hogy az Arendátort matozzák-fel, és magát-is huzzák rá-mára; de ez-is magáról, mint mások, femmit nem valván, végtere az istáló ajtaja szemöldökén némely vértseppek és edgy pár *Stibli* gyanuságba hozzák az Arendátort; fel-fzaggatnak edgy néhány darabb padlást, 's hát ott találják szolgástól a' 'Sidot el-temetve. Már most kéntelenítették a' Gyilkos meg-vallani, hogy a' szolgát, ki a' szekér-ládájában lévő pénzt örzi vala, meg-ölte; míg annak Ura a' több adofsai után jár vala, és a' haza jövő 'Sidot-is kézzen várván, mihelyt meg-érkezett, agyon ütötte, és így temette-el mind a' kettőt az Istáloban. Ezen nem igaz emberi természetet vizsgáló fene-vadis vas-keleptzében várja a' maga büne-büntetésének uforástól leendő le-fizetését. — A' Kátsai Posta-kerületben Nagy Kállon a' Posta-mester *Csillag József*, a' múlt esztendőben Augustustól fogva nintsen oda haza, 's nem-is tudatik, hól mulatoz; ha azért valamely Vármeagyében mulatozna, tudtára kelletik adni, hogy leg-ottan haza mennyen a' maga Hivataljába, különben ezen jelentésnek tudtára adása után 15 nappal Hivatal-nélkül fogna maradni, és ha valamely kedvetlen történet érné, magának tulajdonítsa. A' Budai H. Tanátsból 29 Jan. 1788.